

ZÁKLADNÍ ŠKOLA ČERČANY, se sídlem Sokolská 180, 257 22 Čerčany

**MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
PRO PREVENCI SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ**

Školní rok 2022/ 2023

Ředitel školy: Ing. Miroslav Král

Metodik primární prevence: Mgr. Daria Heřmanová

1. Úvod
 2. Charakteristika školy
 3. Analýza současného stavu
 4. Garant programu a spolupracovníci
 5. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi
 6. Propagace
 7. Principy a cíle preventivního programu
 8. Formy a prostředky – zaměření školy z hlediska prevence nežádoucích jevů
 9. Základní kompetence a klíčové vyučovací oblasti
 10. Konkrétní aktivity podporující primární prevenci
 11. Informovanost a spolupráce
 12. Závěr
- Příloha A: Krizový plán řešení šikany a dalších patologických jevů
- Příloha B: Důležité kontakty

1. Úvod

Škola je prostředí, které umožňuje žákům během jejich sociálního vývoje střídat se s různými typy skupin. V určitých věkových fázích lze předpokládat a předem očekávat jistý způsob chování a jednání. Vytváření podskupin s nežádoucími projevy jednání vyloučit nemůžeme, ba dokonce musíme s touto alternativou předem počítat. Je nutné, aby se tyto způsoby projevu asociálního chování včas odhalily a byly řešeny. Naším cílem je zjednat nápravu a odstranit negativní dopad na psychiku žáků a jejich společenský vývoj. Problematika rizikového chování dětí je celospolečenským problémem. Zneužívání drog a jiné projevy rizikového chování se dotýkají dětí, které navštěvují základní školu. Objevují se nové rizikové jevy např. kyberšikana.

Z našeho pohledu pedagogů je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací o problematice všech projevů rizikového chování podaných přiměřeně k jejich věku a na toto téma s nimi mluvit. Tento program usiluje o to, aby preventivní výchovně vzdělávací působení bylo součástí výuky a života školy. Každodenní chod školy musí umožňovat dětem osvojení si kompetencí zdravého životního stylu a tím se stávat odolnějším vůči společensky nežádoucím jevům v rizikovém prostředí.

2. Charakteristika školy:

Název školy: Základní škola Čerčany, okres Benešov,
příspěvková organizace

Sídlo školy: Čerčany, Sokolská 180, 257 22

Charakteristika školy: **Základní škola**
1. stupeň: 1. až 5. ročník
2. stupeň: 6. až 9. ročník
Školní družina – 6 oddělení
Školní jídelna

Zřizovatel školy: Obec Čerčany, Václavská 36, 25722 Čerčany, okres Benešov

Právní forma: Příspěvková organizace od roku 2000
Kontakt: tel, fax – 317776027

Dlouholetou tradici má naše škola zejména ve sportovní oblasti. Již mnoho let se každoročně účastníme sportovních soutěží a turnajů, ve kterých dosahujeme dobré nebo výborné výsledky. Skvěle nás žáci reprezentují v atletice, fotbalových turnajích či plaveckých závodech.

Velký zájem je také o vědomostní soutěže a olympiády, ve kterých naši žáci dosáhli rovněž výborných výsledků a umístili se na předních místech.

Již několik let na škole fungují sportovní kroužky. Vyučující tělesné výchovy se snaží ve svých hodinách vzbudit v žácích zájem o sport, který by vyplňoval jejich volný čas. Dále se

snaží žáky naučit fair play chování a snaze překonávat překážky pomocí vlastního potenciálu. Dále mají žáci možnost navštěvovat vzdělávací kroužky.

Lokalita naší školy, její velikost, počet žáků, způsob trávení volného času a dopad výchovy rodinného prostředí nevyklučuje v případě zájmu žáka získat informace o možnosti snadného získání návykových látek. Jsme sice jen obcí, ale malá vzdálenost okresního města, může podpořit přístup k návykovým látkám. Výjimkami nejsou ani prostředí diskoték, kde se drogy nabízejí a kam mají mnohdy i nezletilé děti přístup. Problémem je i dostupnost alkoholu a tabákových výrobků.

3. Analýza současného stavu

Péče o handicapované a problémové žáky

Ve škole je několik žáků s poruchami učení, jsou na ně vypracovány individuální vzdělávací plány, třídní učitelé jsou v kontaktu s jednotlivými vyučujícími a informují je.

Učební osnovy

Časové a tématické plány učiva každoročně upravujeme a aktualizujeme. V 1. - 5. ročníku I. stupně a v 6. - 9. ročníku II. stupně jsou plány uzpůsobeny Školnímu vzdělávacímu programu „Naše budoucnost 2017“.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků

V rámci dalšího vzdělávání se zaměstnanci zúčastňují akcí pořádaných převážně Vzdělávacím zařízením Středočeského kraje a Národním institutem pro další vzdělávání. Většina akcí byla našimi zaměstnanci hodnocena velmi kladně.

Spolupráce s rodiči a obcí

Pravidelně probíhají třídní schůzky rodičů. Každá třída má svého třídního důvěrníka. Ti se pravidelně scházejí s vedením školy. Při škole pracuje Školská rada.

Škola sportu, zdraví a spolupráce

Otevřená škola - Reagujeme na aktuální potřeby veřejnosti. Zařazujeme do výuky prvky dopravní výchovy, ekologie, protidrogové prevence a multimediální výchovy. Začleňujeme handicapované žáky do běžných tříd.

Škola sportu a zdraví - sport a tělesná výchova přispívá ke zdraví. Ve škole připravují učitelé Tv žáky tradičně k velmi dobrým výsledkům. Dalšími kroužky jsou florbal, pohybové a sportovní hry a další.

Škola počítačové gramotnosti - máme vybavené počítačové učebny

Škola volného času – ve škole pracuje cca 15 zájmových kroužků, kde se snažíme dětem vyplňovat maximum volného času

Škola výtvarného umění – učebna výtvarné výchovy a keramická dílna slouží k práci několika zájmových kroužků

4. Garant programu a spolupracovníci

Garant programu: ředitel školy Ing. Miroslav Král

Spolupracovníci:

zástupce ředitele: Ing. Iva Zvárová

zástupce ředitele pro technické věci: Mgr. Josef Prchal

výchovná poradkyně: Mgr. Bohumila Havelková

metodik prevence: Mgr. Daria Heřmanová

speciální pedagog: Mgr. Renata Hůlová

třídní učitelé, učitelé, vedoucí zájmových kroužků, vychovatelé ŠD.

Výchovný poradce

Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Zaměřuje se na volbu povolání a poruchy učení. Výchovný poradce vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci. Konzultuje problémy s odbornými pracovišti.

Školní metodik prevence

Školní metodik prevence vytváří Minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Během školního roku provádí screeningová a dotazníková šetření ke zjišťování socioklimatu školy a jednotlivých tříd. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice sociálně patologických jevů ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Spolupracuje s rodiči, vede konzultace, informuje je o možnostech odborné péče a pomoci. Hodnotí realizaci Minimálního preventivního programu. Učitelé informují ŠMP o případech výskytu různých sociálně patologických jevů.

Speciální pedagog

Ke školnímu speciálnímu pedagogovi se žáci dostávají na doporučení učitele, na žádost rodičů i na základě vlastního přání. Školní speciální pedagog pracuje s jednotlivými žáky či žákovskými skupinami. K individuální systematické práci je nutný písemný souhlas rodičů či zákonných zástupců. Školní speciální pedagog se řídí etickým kodexem a je vázán mlčenlivostí.

Pedagogové

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce škol, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhnou opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace. Třídní učitel pracuje se třídou jako kolektivem - diagnostikuje, řeší problémy, individuálně pracuje s jednotlivými žáky, ale i s celou třídou na zdravém klimatu a vztazích ve třídě.

Ostatní pracovníci školy

Podílejí se na zdravém klimatu školy, dbají na dodržování školního řádu + konzultují případné problémy.

5. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

Spolupracujeme s:

Pedagogicko-psychologickou poradnou v Benešově
Policíí ČR
Sociálním odborem Městského úřadu v Benešově, OSPOD
K- centrem Benešov (Magdalena)
Zdravotnickými zařízeními
Ekologickými organizacemi
Úřadem práce
Kulturními středisky a organizacemi
Okresním metodikem prevence

6. Propagace

webové stránky školy
Čerčanský zpravodaj
výstavy
besídky
den otevřených dveří
třídní schůzky
besedy a přednášky
nástěnky
veřejná vystoupení
propagační předměty

7. Principy a cíle preventivního programu

Prevence rizikového chování dětí v působnosti naší školy je zaměřena:

A. Předcházení rizikovým jevům v chování žáků:

- drogové závislosti, alkoholismus a kouření a onemocnění HIV/ AIDS a další infekční onemocnění související s užíváním návykových látek
- virtuální drogy (počítače, televize, video, internet)
- šikanování a ubližování, kyberšikana
- vandalismus a další formy násilného chování
- záškoláctví
- krádeže osobních věcí
- rasismus, xenofobie, antisemitismus, extremismus, intolerance
- kriminalita a delikvence

- závislost na politickém a náboženském extremismu
- patologické hráčství (gambling)
- poruchy příjmu potravy
- negativní působení sekt
- sexuální rizikové chování
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě

B. Rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- týrání a zneužívání dětí
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- poruch příjmu potravy (bulimie, anorexie)
- domácího násilí

Cíle:

Dobrá informovanost všech žáků školy v oblasti rizikového chování.

Systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu.

Vytvoření dostatečného zázemí k trávení volného času v prostorách školy.

Podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.

Začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky.

Zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence.

Základními cíli strategie primární prevence sociálně patologických jevů jsou:

a) dlouhodobé

Výchova ke zdravému životnímu stylu

Rozvoj a podpora sociálních kompetencí

b) krátkodobé

Zmapování potřeb v oblasti primární prevence

Práce s třídními kolektivy (práce třídních učitelů + alespoň jednou za půl roku externí preventista) – stanovení třídních pravidel, sebepoznávání, oceňování, apod.

Budování pozitivních vztahů v rámci celé školy (k prostředí, osobám, věcem)

Omezit stávající nežádoucí jevy vyskytující se na naší škole (jedná se především o záškoláctví, problematiku agresivního chování, kyberšikany...)

Rozdělení a vymezení jednotlivých pojmů

- Nespecifická primární prevence – veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné

programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

- Specifická primární prevence – aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Jedná se o:

a) všeobecnou prevenci, která je zaměřena na širší populaci, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika

b) selektivní prevenci, která je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšenou hrozbu rizikového chování

c) indikovanou prevenci, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky

8. Formy a prostředky - zaměření školy z hlediska prevence nežádoucích jevů

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, apod..

Skupinová práce

Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí

Týmové práce, řešení konfliktu

(učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku.

Projektové vyučování

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a s aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším i mezi vrstevníky.

Sebehodnocení, zpětná vazba

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu. Žáci se učí přijímat hodnocení také od svých spolužáků.

Komunikace s rodiči a veřejností

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace. Rodiče budou o programu informovat především třídní učitelé na třídních schůzkách a formou zápisů v informačních sešitech a žákovských knížkách.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a výchovným poradcem, školním

metodikem prevence, speciálním pedagogem. Případně je využíváno dalších odborných institucí.

Řešení přestupků

Porušování školního řádu, týkající se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, je klasifikováno jako hrubý přestupek a jsou vyvozeny patřičné sankce. Jsou sledovány i další sociálně patologické jevy - šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění jsou navržena cílená opatření.

Zveřejnění informací

Informace obsahují důležitá telefonní čísla a adresy (linky důvěry apod.) a další informace, které se vztahují k tématům zařazeným do Minimálního preventivního programu, zásady první pomoci při výskytu šikany, jsou zveřejňovány na nástěnkách v budově školy a na webových stránkách školy.

9. Základní kompetence a klíčové vyučovací oblasti

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou:

- **rozdvojení sociální kompetence** – rozvojení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- **posilování komunikačních dovedností** – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- **vytváření pozitivního sociálního klimatu** – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- **formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám** – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Znalostní kompetence žáků

1. stupeň

- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- mají vědomosti o zdravém životním stylu a jak udržovat zdraví
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- žáci pojmenují zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají základní způsoby odmítání návykových látek
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní

2. stupeň

- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou

tolerantní k menšinám

- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- dokáží komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat

Klíčové vyučovací oblasti jsou:

- oblast přírodovědná (např. biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog atd.)
- oblast zdravého životního stylu (např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně, podmínky správné výživy, volný čas apod.)
- oblast společenskovední (proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím apod.)
- oblast rodinné a občanské výchovy (postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence drog atd.)
- oblast sociálně právní (právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy apod.)
- oblast sociální patologie (postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, kyberšikana, rasismus apod.)

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

Výchova k občanství

Výchova ke zdraví

Přírodověda

Přírodopis

Vlastivěda

Prvouka

Tělesná výchova

Chemie

Domácnost

10. Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- akce zaměřené na zvyšování právního povědomí (využití nabídek různých druhů spolupráce s Policií ČR)
- věnovat i nadále zvýšenou pozornost prevenci kouření
- přednášky, besedy a pořady věnované sexuální výchově a prevenci AIDS
- akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, adaptačního kurzu pro nové kolektivy atd.
- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí (sportovní akce, turistické dny,...)
- nabídka volnočasových aktivit
- účast v literárních, výtvarných, sportovních a jiných soutěžích
- ekologická výchova (zapojení do ekologických soutěží, sběr plastových lahví a víček, sběr papíru apod.)

Aktivity, soutěže, exkurze:

Žákovský parlament

Atletický čtyřboj, plavecké závody, florbalové turnaje, turnaje v kopané, dopravní soutěž, atletická všestrannost, Pohár rozhlasu, plavecko-běžecské závody ...

Olympiády (Čj, D, Z, Aj, Logická olympiáda), vědomostní soutěže, výtvarné a literární soutěže, Pythagoriáda, Matematický klokan ...

Exkurze – Praha – Národní divadlo, Sázavský klášter, Mladá Boleslav – Škoda auto, Židovské muzeum, Planetárium...

Přednášky, besedy, vzdělávací pořady, projekty, návštěva K-centra.

Žádoucí pravidla a normy popisuje školní řád, který je zveřejněný na webových stránkách.

Příklady používaných metod:

- aktivní sociální učení
- výklad (informace)
- samostatné práce (výtvarné práce, koláže, slohové práce na dané téma, referáty, informace z tisku, projekty...)
- přednášky, besedy
- programy primární prevence, adaptační kurzy
- diskuse, vyjadřování a obhajování vlastního názoru
- hry na sebezpoznání
- situační hry, hraní rolí, sociální hry
- párová a skupinová práce ve třídě
- návuk verbální a neverbální komunikace
- výtvarné soutěže na téma: zdravá výživa, práva dítěte, boj proti AIDS...
- vytvoření důvěry mezi žáky a mezi žáky a učiteli
- pěstovat právní vědomí
- umožňovat žákům zažívat úspěch, radost, vítězství
- projekty na preventivní téma
- dokumentární filmy s tématy prevence a následná reflexe

Užitečné adresy:

- www.bkb.cz (znásilnění, pohlavní zneužívání, domácí násilí, oběti a svědci trestných činů, přepadení)
- www.dds.winet.cz (děti, volný čas, drogy)
- www.detskaprava.cz
- www.drogovaporadna.cz
- www.minimalizacesikany.cz
- www.modralinka.cz
- www.nasedite.cz
- www.odrogach.cz
- www.koordona.cz (koalice neziskových organizací proti domácímu násilí)
- www.plbohnice.cz (závislosti)
- www.ies.podaneruce.cz
- www.poradenskecentrum.cz
- www.prestantekourit.cz
- www.sikana.cz

11. Informovanost a spolupráce

- k dispozici je odborná literatura, možnost konzultace problémů s metodikem prevence, speciálním pedagogem a výchovnou poradkyní
- finanční podpora – sponzorské příspěvky, nákup pomůcek, sportovního náčiní, podpora mimoškolních aktivit

Pedagogicko-psychologická poradna (PPP Benešov)

- práce s dětmi ohroženými sociálně patologickými jevy
- práce s dětmi s dysfunkcemi
- pomoc při volbě povolání

Zdravotnická zařízení (Zdravotní středisko Čerčany)

- kontakty s odborníky – poradenství
- vzájemná informovanost

Policie ČR

- preventivní aktivity – besedy /trestná činnost, drogy, šikana, prostituce, kriminalita/

Okresní protidrogový koordinátor

- spolupráce při realizaci programu
- informace a kontakty s K-centrem Benešov
- získávání propagačních materiálů

Sociální pracovníci

- spolupráce s oddělením péče o dítě (OSPOD)
- dohled nad dětmi ohroženými sociálně patologickým vývojem

12. Závěr

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělávání žáků po celou dobu povinné školní docházky. Účastní se ho učitelé, žáci, rodiče, odborníci. Jeho efektivitu je možno zjistit mnohdy, až žáci opustí školu a dokáží, že se umí uplatnit v konkurenční společnosti svých vrstevníků bez různých „berliček“. Je velice těžké měřit efekt našeho preventivního působení bez pozdějších informací o žácích. Každý žák má jiné životní zkušenosti a působí a platí na něho něco jiného. Program je sestaven a realizován tak, aby respektoval i tato fakta.

Naší snahou a přáním je co nejvíce žáků vybavit schopností, vůlí a rozumovými předpoklady ubránit se bezohledným negativním psychologickým vlivům a nátlakům nejrůznějších part, sekt i jednotlivců, všem návykovým látkám a rizikovému chování v celé šíři.

Preventivní program může být doplňován dle potřeby.

Příloha A

KRIZOVÝ PLÁN ŘEŠENÍ ŠIKANY A DALŠÍCH PATOLOGICKÝCH JEVŮ

A. Situace, které škola zvládne vlastními silami

Do této skupiny patří počáteční stádia šikanování a třídní program pro řešení zárodečného stádia. Škola proto nejprve zakročí sama, vyřeší akutní problém a později jej řeší za pomoci odborníka.

Scénář pro počáteční šikanu

1. rozhovor s informátory a oběťmi;

2. nalezení vhodných svědků;

3. individuální rozhovory se svědky, agresory (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků, hrubou chybou je konfrontace oběti s agresory);

4. ochrana oběti;

5. výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči, udělení kázeňských opatření

6. práce s celou třídou, v případě potřeby zprostředkovat péči PPP, SPC

Spolupráce s rodiči:

Při nápravě šikanování bude situace projednána s rodiči agresora i oběti. Jednání s rodiči budou přítomni: vedení školy, metodik prevence, třídní učitel, výchovný poradce, eventuálně speciální pedagog. Rodiče budou seznámeni se závěry šetření a budou informováni o výchovných opatřeních. Škola volí taktní přístup, všechny informace jsou důvěrné. V případě zájmu rodičů nabídne škola rodičům agresora i oběti odbornou pomoc.

B. Situace, kdy škola potřebuje pomoc zvenku a je nezbytná její součinnost se specializovanými institucemi a policií

Sem patří řešení pokročilé a brutální šikany, např. výbuchu skupinového násilí vůči oběti. Dále i projevy hrubého násilí a jevů, které závažným způsobem ohrožují zdraví žáků. Tyto případy vyžadují následující postupy:

Plán pro pedagogy:

1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany, nebezpečného chování;

2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí,

- 3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy;**
- 4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi;**
- 5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře);**
- 6. oznámení na policii (případně OSPOD), navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům**

Vyšetřování

1. rozhovor s obětí a informátory;
2. nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků;
3. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky;
4. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi).

Léčba

. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

(Komentář k jednotlivým krokům viz metodické doporučení nebo kniha Nová cesta k léčbě šikany - Kolář M. 2011)

Plán pro oběť:

- 1. Bezprostřední záchrana oběti.**
- 2. Informování rodičů o vzniklé situaci.**
- 3. Individuální rozhovor s obětí.**
- 4. Dát jí jasně najevo, že nikdo nemá právo s ní takto zacházet.**
- 5. Zaručit oběti ochranu ze strany školy.**
- 6. Věnovat se rozvoji jejího sebepojetí.**
- 7. Zajistit odbornou pomoc.**
- 8. Seznámit rodiče se závěry šetření a řešením situace - vedení školy, ŠMP, třídní učitel.**

Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo jiného jednání při podezření, že naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění), ředitel školy nebo školského zařízení oznámí tuto skutečnost Policii ČR.

Ředitel školy oznámí orgánu sociálně-právní ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka.

C. Postup v případě zjištění výskytu návykových látek

- 1. Pedagogický pracovník zabrání žákovi/žákům v distribuci, popř. konzumaci návykové látky, látku odebere a zajistí.*
- 2. Ihned informuje vedení školy o dané situaci.*
- 3. Zadržanou látku je nutné uložit v obalu u vedení školy, látku netestovat.*
- 4. Pedagogický pracovník posoudí zdravotní stav žáka/žáků. O situaci neprodleně informuje zákonné zástupce žáka, v případě akutního ohrožení zdraví zajistí odbornou pomoc lékaře.*
- 5. Provede stručný písemný záznam o dané situaci opatřený podpisy svědků a podpisem žáka, u kterého byla látka zjištěna.*
- 6. V případě zjištění výskytu návykové látky vedení školy informuje Policii ČR. Zástupcům Policie ČR je předána zajištěná látka a kopie záznamu o situaci.*
- 7. Žák, podezřelý z držení a ze zneužití návykové látky, pokud jeho stav nevyžaduje lékařskou pomoc, musí být do příjezdu Policie ČR držen v izolaci pod dohledem pedagogického pracovníka nepřetržitě.*
- 8. Škola písemně informuje o situaci pracovníky Odboru sociální péče a zdravotnictví, popřípadě úřadu, do jehož agendy žák patří trvalým bydlištěm.*
- 9. Věc projedná třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem a školním metodikem prevence se zákonnými zástupci žáka. Na této schůzce jsou rodičům poskytnuty informace o možnosti odborné pomoci.*
- 10. Kázeňská opatření jsou žákům udělena v souladu se školním řádem.*

Příloha B

DŮLEŽITÉ KONTAKTY

Policie – 158

Hasiči – 150

Záchranná služba – 155

Tísňové volání - 112

Linka bezpečí (nonstop, zdarma)

Tel: 800 155 555 pro děti zdarma 116111

Krizové centrum linky bezpečí

Tel: 266 727 953, 266 727 955, 266787979 (po – pá: 8:00 – 16:30)

Rodičovská linka linky bezpečí

Tel: 283 852 222 (po: 13:00 – 16:00, stř: 16:00 – 19:00)

ORGÁN SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ – MÚ Benešov

Vedoucí OSPOD

Bc. Jitka Kratochvílová: 312 821 229

kratochvilova@benesov-city.cz

SOCIÁLNÍ PRACOVNICE PRO PRÁCI S RODINOU – OSPOD Benešov

Odd. sociální práce a sociálních služeb (OSVZ)

Mgr. Daniela Klenovcová: 312 821 233

klenovcova@benesov-city.cz

Psychiatrie

MUDr. Lada Zahálková – dětský psychiatr
Máchova 400, 256 01 Benešov – areál nemocnice,
Tel: 317 700 681

FN Motol – dětská psychiatrie

Tel: 224 433 400

Výjezdy pro psychiatrické pacienty – DPS - Ondřejov

Znojemská, Praha 4

Tel: 261 227 944

Krizové centrum RIAPS (akutní psychiatrická služba, i lůžkový a noční provoz)

Chelčického 39, Praha 3

Tel: 222 586768

Centrum krizové intervence (FN Bohnice)

Linka důvěry: Tel. 284 016 666

Psychoterapie

Psychiatrie Clinterap, s.r.o

Nemocnice Rudolfa a Stefanie Benešov, a.s., nemocnice Středočeského kraje, Pavilon F
Máchova 400, 256 01 Benešov, tel.: +420 601 304 483, e-mail: benesov@clinterap.cz

Modré dveře, terapeutické centrum

<http://www.modredvere.cz>

PhDr. Martin Dlabal, Ph.D. – klinický psycholog a psychoterapeut

<http://psychoterapeut-psycholog.cz>

Římská 84/10, Praha 2, 120 00, tel: +420 606 483 870

Mgr. Jiří Sixta – terapeut pro děti s poruchami chování

Tel.: +420 607 557 296, e-mail: jirka.sixta@seznam.cz

STŘEP (Středisko pomoci dětem a rodinám)

Senovážná 2, Praha 1

Tel. 224 232 261

Institut rodinné terapie při FN Motol

Praha 5

Tel. 224430478

SVP Dobřichovice, pobočka Benešov

kontaktní osoby pro Benešov --

Mgr. J. Tůmová – speciální pedagog, jana.tumova@svpd.cz, tel.: 775 583 116

Mgr. M. Stránský - psycholog, tel.: 778 770 409, marek.stransky@svpd.cz

SVP Klíčov

Čakovická 51, Praha 9

(dependance Praha 5)

Tel: 286887075

SPDM Modřany

Rakovského 3138, Praha 4

Tel: 241772127

SVP Kupeckého

Kupeckého 576, Praha 4 – Háje

Tel: 267910756

SVP při DDŠ

Jana Masaryka 16, Praha 2

Tel: 778421526

SVP pro cizince (VÚ a ZŠ)

Radlická 30, Praha 5

Tel. 251560516

SPC Zlíchov

Na Zlíchově 6, Praha 5

Tel: 251550192

Pomoc obětem násilí

Dětské krizové centrum, Sdružení proti násilí na dětech

(pro zanedbávané, týrané a zneužívané děti)

V Zápolí 21, Praha 4 - Michle

Tel: 241 483 853

Linka důvěry DKC Tel: 241 484 149

ACORUS – pomoc obětem domácího násilí a jejich dětem

Dělnická 12, Praha 7

Tel: 283 892 772 (den i noc)

Bílý kruh bezpečí (obětem a svědkům trestné činnosti)

U Trojice 2, Praha 5

Tel: 257317110

OS proti šikaně (obětem školní šikany)

Vachkova 15, Praha 10 – Uhřetěves

Tel: 608255088

Společnost proti šikaně

Zelený pruh 50, Praha 4

Tel: 244007006

Závislosti

Klinika adiktologie

Apolinářská 4, Praha 2

Tel.224968208 (kuřáctví, alkohol u dětí, i závislosti na počítačových hrách a internetu)

Centrum adiktologie

Ke Karlovu 11, Praha 2

Tel: 224965030 (i léčba kuřáctví u dětí)

Toxologické informační středisko

(alkohol, drogy- konzultace pro rodiče)

Na Bojišti 2, Praha 2

Tel: 224 919 293, 224 915 402

o.s. Prevcentrum

Meziškolská 2, Praha 6

Tel: 224 968 204

PL Bohnice – detox a léčba

Tel: 284 016 111

Apolinář – Detox

Tel: 224 968 203

DROP-IN, Nadace pro prevenci a léčbu drogově závislých a AIDS

Karolíny Světlé 18, Praha 1

Tel: 222 221 124

SANANIM (kancelář)

Novovysočanská 604 A, Praha 9

Tel: 284 822 872

Centrum pomoci závislým

Rodvinovská 3, Praha 4

Tel: 261 261 481, 261 262 828

Protikuřácká poradna při 1. LF UK

Studničkova 7, Praha 2

Tel: 224 919 322 (út: 14:00 – 16:00)